Gozdnogospodarsko načrtovanje – ocena stanja in aktualni problemi

Dragan Matijašić, dr. Aleš Poljanec

Posvet ZGDS, Ljubljana 2014

ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

OZADJE

- dolga tradicija gozdarskega načrtovanja
- stalno posodabljanje in vključevanje novih tehnoloških možnosti
- velike in nepremišljene sistemske spremembe niso zaželene

OZADJE

- nove izkušnje in spoznanja
- nove tehnološke možnosti
- sprememba okvirnih pogojev, ki vplivajo na načrtovanje

IZHODIŠČA

1) Katere so naloge in nameni načrtovanja?

2) Kdo so uporabniki načrtovanja/ načrtov?

NAMEN

Glede na:

- spremenjene družbene pogoje,
- nove tehnološke možnosti,
- pridobljene izkušnje in nova spoznanja

izpostavili ključne dileme, s katerimi se srečuje gozdarsko načrtovanje.

RAVNI NAČRTOVANJA IN VSEBINA NAČRTOV

- prevelik poudarek analizam – premalo izpostavljene odločitve za gospodarjenje
- podvajanje vsebin: območje – enota
- nejasna vsebinska razmejitev med gozdnogospodarskim in gozdnogojitvenim načrtovanjem
- dve ravni (območje, enota) in časovni okvir (10 – let) načrtovanja sta ustrezni

GOZDNA INVENTURA

- očitek o prepodrobnem zbiranju informacij o gozdovih
- velika pričakovanja po rabi podatkov
- presoja odvisna od namena:
  - gospodarjenje z gozdovi
  - drugi uporabniki

Primer podatkov o gozdovih: odprtost gozda

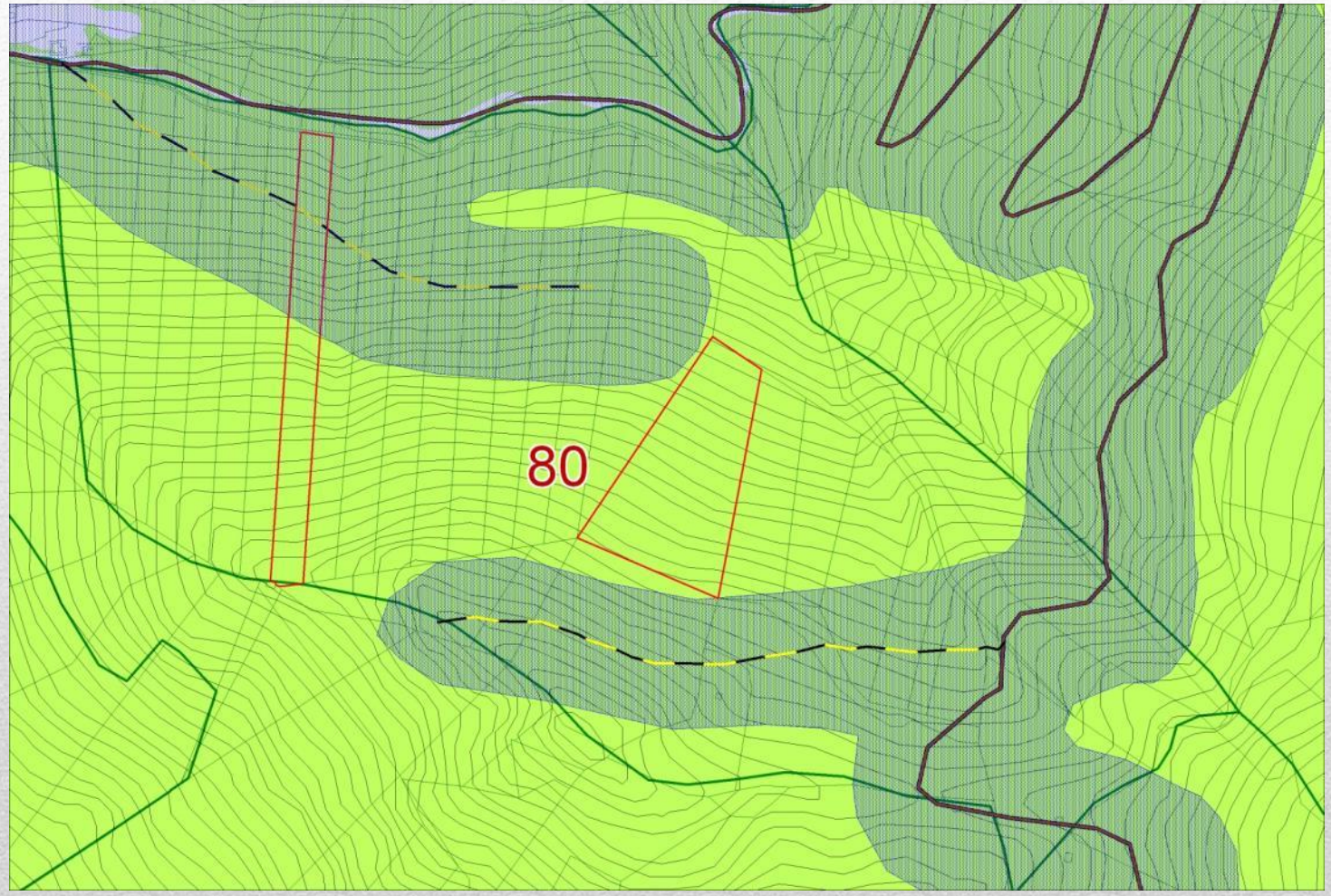

GOZDNA INVENTURA: nekatere slabosti:

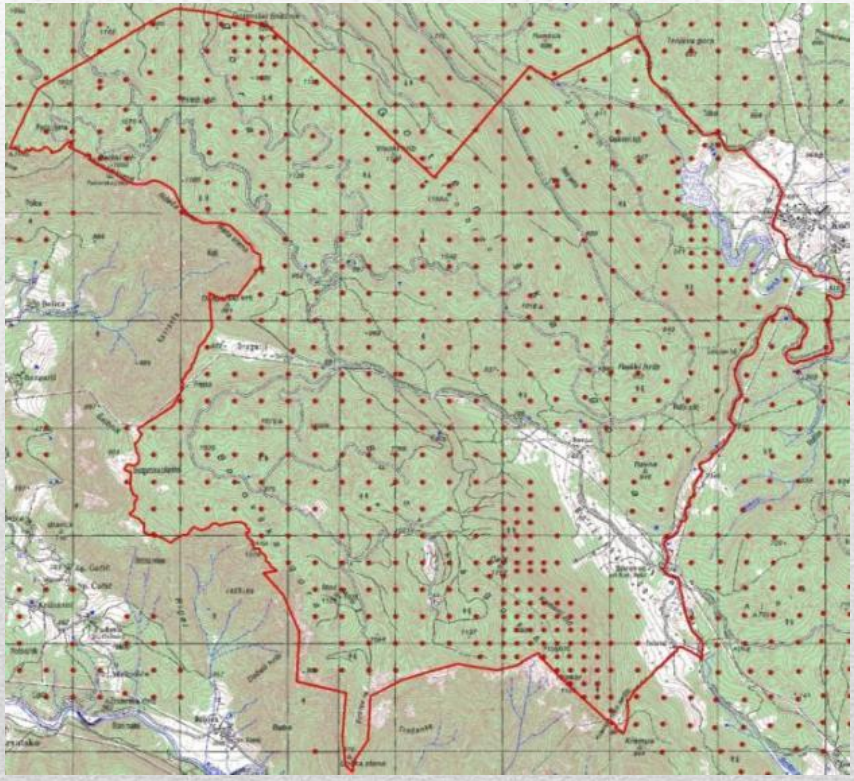

- vzorčna mreža ne pokriva vseh gozdov
- dopolniti algoritme za izračun sestojnih znakov
- zajem dodatnih znakov (NATURA 2000…)
- Večja izraba zbranih informacij (npr. preverjanje tarif)

POSTOPKI SPREJEMANJA NAČRTOV

- postopek je pravno formalno urejen, z implementacijo nismo zadovoljni:
  - je dolgotrajen in zapleten
  - prispevek lastnikov in javnosti ni zadosten
- aktivne oblike participacije niso del formalnega postopka
- v zadnjem letu se pojavljajo zapleti zaradi CPVO

FUNKCIJE GOZDOV – pomen in prednosti

- nujne za načrtovanje in urejanje gozdnega prostora
- pomembna podlaga za participacijo z različnimi deležniki,
- obravnava celotnega gozdnega prostora
- omogočajo pregled nad konfliktnimi območji v gozdnem prostoru.

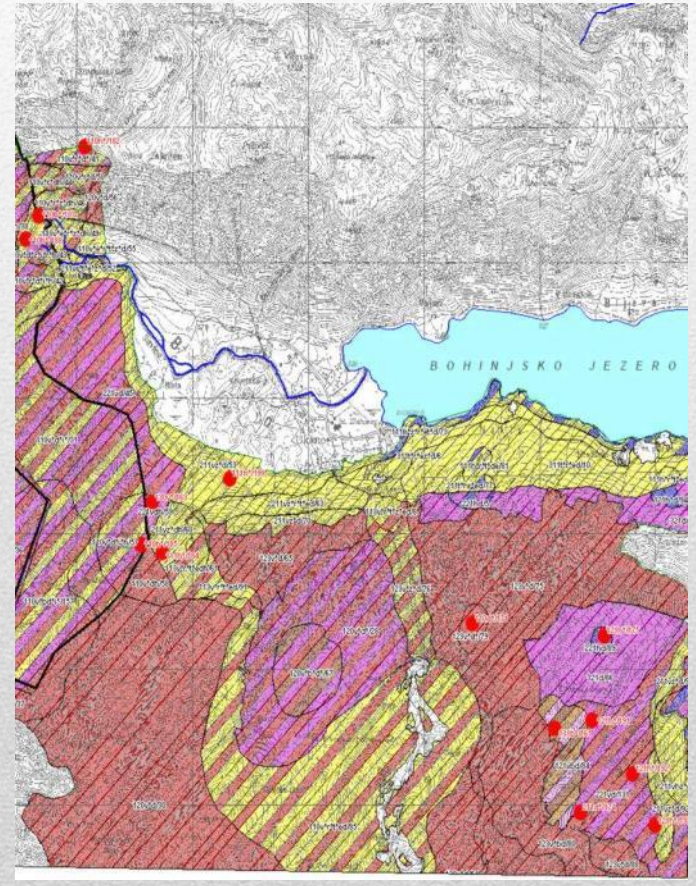

FUNKCIJE GOZDOV – pomanjkljivosti

- preveliko število funkcij gozda, nepreglednost karte funkcij gozda
- pomanjkljivo sodelovanje drugimi sektorji in lastniki gozdov
- nejasna definicija in različno (neenotno) razumevanje funkcij gozda.
- uporaba funkcijskih enot ni več smiselna

GIS – pomanjkljivosti (načrtovanje)

- ročno zbiranje podatkov
- način priprave in analize podatkov je deloma že zastarel
- posamezni računalniški programi (in baze podatkov) so nepovezani med seboj
- nujna tehnološka posodobitev in prenova programskih rešitev (npr. GNW)

GOZDARSKI INFORMACIJSKI SISTEM

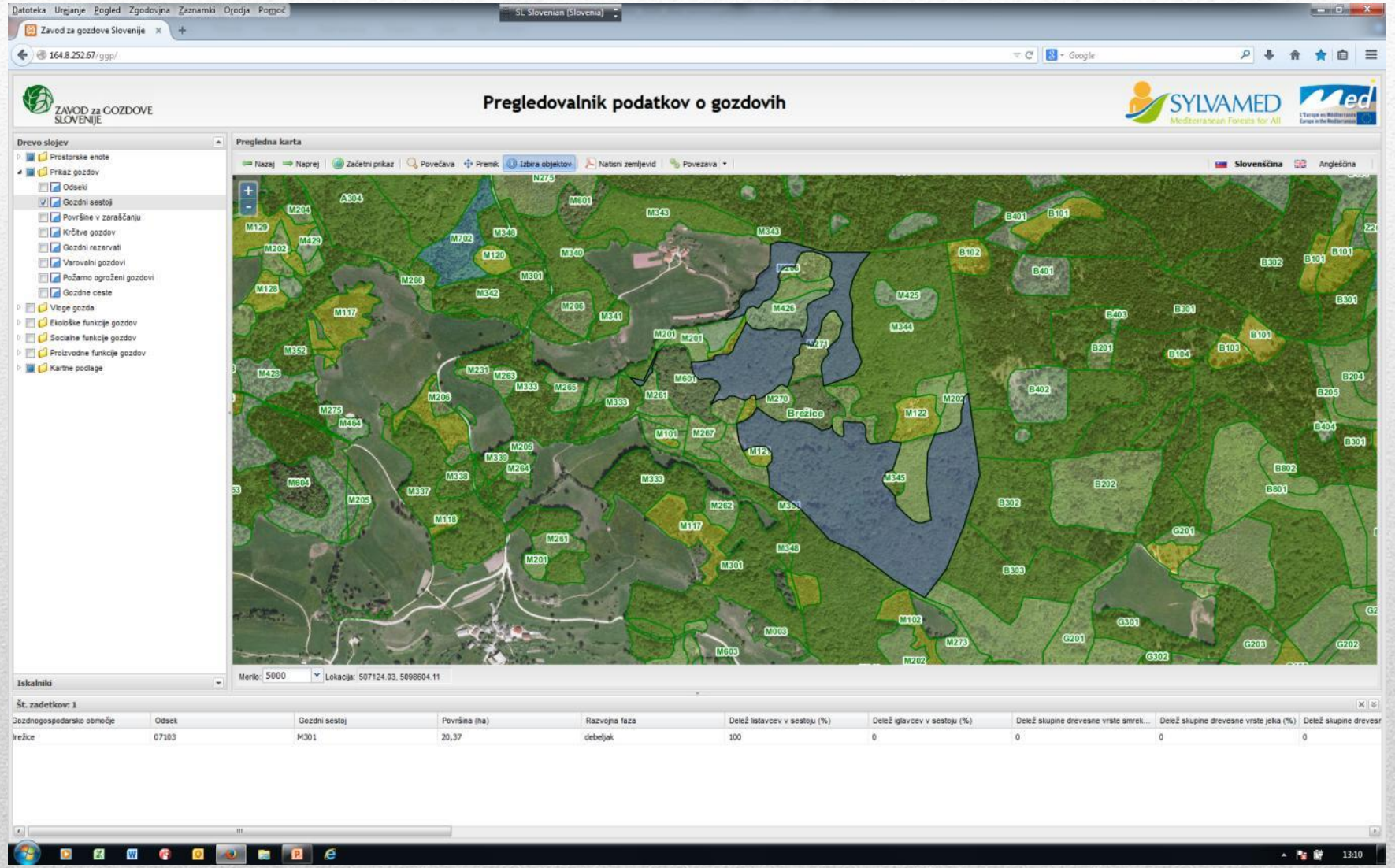

KDO SO ZUNANJI UPORABNIKI PODATKOV?

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP)
Agencija RS za okolje (ARSO)
Avtonomna regija Trento (Italija)
Biotehniška fakulteta – Oddelek gozdarstvo in obnovljive gozdne
Čebelarska zveza Slovenije
Davčna uprava RS
European Environment Agency (EEA)
Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko iz Maribora (FERI)
Geodetska uprava RS
GG Bled
Gozdarski inštitut Slovenije
Hidrotehnik
Hrvatske šume
Inšpektorat RS za kmetijstvo
Inštitut Jožef Štefan
Inštitut za raziskave gozdnih ekosistemov iz R Češke republike
IUFRO
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kozjanski park
Lokalne skupnosti, občine
Ministrska konferenca o varstvu gozdove (MCPFE)
Ministrstvo za finance
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (MKGP, MKO)
Ministrstvo za kulturo
Ministrstvo za obrambo RS
Ministrstvo za okolje in prostor
Ministrstvo za okolje, gozdarstvo, vode in hudourništvo na Dunaju (Avstrija)
Mladinska knjiga (MK)
OIKOS d.d.
OZN FAO
Parco Naturale Adamello Brenta (R Italija)
Podjetje za urejanje hudournikov
Računsko sodišče
Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia
Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov
Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU)
Statistični urad RS
Triglavski narodni park (TNP)
Uprava RS za zaščito in reševanje
Zavod RS za varstvo narave
Zveza gozdarskih društev Slovenije

POGLED V PRIHODNOST

- lastniki gozdov (460.000) - pomembni uporabniki podatkov o gozdovih
- uporaba novih tehnoloških orodij za zbiranje podatkov (LIDAR,…)
- odpiranje baz podatkov o gozdovih širši javnosti (BIG DATA oz. velike podatkovne zbirke, direktiva INSPIRE)

ZAKLJUČKI

- NAČRTOVANJE – pomembno orodje za uresničevanje sonaravnega, trajnostnega in mnogonamenskega gospodarjenja z gozdovi
- kritična presoja je izhodišče za premislek o prenovi gozdarskega načrtovanja
- za načrtovanje namenjamo 8% sredstev ZGS; letno to pomeni 12 € na ha gozda, 0,35 € na m^3 posekanega lesa
- Izboljšanje naj bo usmerjeno v vsebino in uporabnost načrtov – tudi za ostale uporabnike
- sprememba koncepta mora biti dobro premišljena – nepremišljene spremembe lahko prinesejo nepovratno škodo!

Hvala za pozornost!